

**Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének
16/2021. (II. 18.) Kt. határozata a szociális szolgáltatástervezési koncepció jóváhagyásáról**

Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzatának Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján a Képviselő-testület feladat-és hatáskörét gyakorolva az alábbi határozatot hozom:

Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzata 2021-2026 időszakra vonatkozó szociális szolgáltatástervezési koncepcióját a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 111/A.§ (1) bekezdése alapján és (4) bekezdésére figyelemmel az 1. melléklet szerinti tartalommal jóváhagyom.

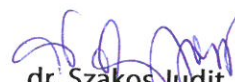
Szirmabesenyő, 2021. február 18.

**Bodnár Krisztián
polgármester**

Ellenjegyzem:

**dr. Szákos Judit
jegyző**

**SZIRMABESENYŐ NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓ**

2021- 2026

Fedorné Karmanóczy Zita
Készítette: Fedorné Karmanóczy Zita

„...Mindjárt születésünk pillanatában szüleink jóságára, gondoskodására szorulunk.
Később, amikor betegségek gyötörnek minket és megöregszenk, megint mások
gondoskodására és jóságára leszünk utalva. Mivel életünk kezdetén és végén mások törődnek
velünk, hogyan tudnánk mi életünk derekán nem törődni másokkal?”

(Tenzin Gjaco: Törődni másokkal)

I. Szociális szolgáltatástervezési koncepció előzmények

A szociális gondoskodás komplex tevékenység. Legfőbb célja és feladata az egyének, kisebb-nagyobb közösségek, különböző módon strukturált csoportok életminőségének javítása, fenntartása a jog által kínált, és etikai szabályok adta lehetőségek kihasználásával.

A helyi, modern szociálpolitika folyamatosan keresi azokat az eszközöket, amelyekkel a felmerült problémák a leghatékonyabban kezelhetők, ezzel egyidejűleg tiszteletben tartja az egyén szabadságát, személyiségi jogait és a közösség védelmét.

Valljuk, hogy a szociális gondoskodás során végrehajtandó feladatok tervezésekor is kiemelt hangsúlyt kell fektetni a prevencióra. A segítségnyújtás mellett ezért célunk, hogy a helyi társadalomnak minél szélesebb körének aktív, cselekvő, egymásra figyelő, másokat segíteni akaró, és segíteni tudó tagja legyen.

A helyi ellátó rendszer településünkön sokszínű, a szociális gondoskodásban az önkormányzati intézményeken túl jelen vannak a civil szervezetek, az egyházak, önszerveződő csoportok is.

A koncepciónak az a feladata, hogy irányt mutasson a következő öt évre a szociális szolgáltatások, ellátások fejlesztéséhez, és ezzel biztosítsa, hogy a szociális szolgáltatások, ellátások működése magas színvonalon megfeleljen a szakmai elvárásoknak, eredményesen és hatékonyan nyújtson szolgáltatásokat az ellátási igénnyel rendelkező állampolgároknak.

A koncepció kiindulópontja egy helyzetértékelés a szolgáltatások iránti igényekről, a szükségletekről és az ellátási kötelezettség teljesítéséről. Ehhez kapcsolódik számos elem, amelyek vagy infrastruktúra-fejlesztési, vagy pedig egy-egy ellátotti csoport speciális igényeivel összefüggő szakmai fejlesztési feladatokból tevődnek össze.

II. Szabályozási környezet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: szociális törvény) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: gyermekvédelmi törvény) több alkalommal módosult az elmúlt időszakban.

Változtak az ellátási formák, a szolgáltatások köre, elnevezésük, tartalmuk, igénybevételük feltételrendszere. Változott a finanszírozási rendszer is, egyes szolgáltatások működtetéséhez csak pályázat keretében van lehetőség az állami támogatás igénylésére. A bentlakásos intézmények és a bölcsődei ellátások finanszírozása kedvezőbb lett.

Alapvető törvények:

2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyermekvédelmi Törvény)

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szociális törvény)

Helyi rendelet:

Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 17/2013. /XII.13./ önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályairól.

III. Helyzetelemzés

A helyzetelemzés bemutatja azokat az elemeket, amelyek az önkormányzat által biztosított közszolgáltatások szervezésére hatást gyakorolnak. Részben statisztikai adatok, részben a szakmai munka során szerzett tapasztalatok felhasználásával a környezeti és a szervezeti jellemzők figyelembevételével teszünk javaslatot a következő időszak feladataira.

1. Demográfiai adatok

Az elmúlt években a születések száma tartósan ~ 50 fő körül van, ami bizakodásra ad okot.

Év	Születések száma (fő)
2018.	47
2019.	42
2020.	47

1.számú tábla, forrás saját nyilvántartás

év	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14 éves	15-16 éves	17-18 éves	összesen
2018.év	113	118	312	36	64	83	726
2019.év	117	120	334	34	61	79	745
2020.év	134	132	319	45	66	66	762

2. számú tábla, forrás: központi népesség-nyilvántartás rendszere

Látható, hogy a 0-18 éves korosztály létszáma fokozatosan nőtt az elmúlt években.

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2018.év	781	579	1,35
2019.év	784	605	1.30
2020.év	806	630	1,28

3. számú tábla, forrás központi nyilvántartási rendszer

Az öregségi index¹ 2020-ra kedvezőbb számot mutat, összességében megállapítható, hogy a települési demográfiai mutatói kedvezőek, a lakosság száma növekszik, a koreloszlásban az idősebbek felé való eltolódás mértékét kedvezően befolyásolhatja a gyermeklakosság arányában történő növekedés. Annak köszönhetően, hogy a születések száma tartósan 50 fő körül van, és a településre költözők között sok a fiatal, folyamatosan változik a lakosság korosztályos összetétele.

Pénzbeli és természetbeni ellátásban részesülők számát az alábbi táblázatban mutatjuk be:

települési támogatás típusa	2018. év	2019 év	2020 év
lakhatási költségek enyhítésére (lakhatási támogatás)	54	47	41
gyógyszertámogatás (éves)	5	2	2
rendkívüli támogatás (eseti/egy alkalommal) (itt van a kórházi ellátás, gyerekszületés, temetési támogatás, egyszeri gyógyszertámogatás, elemi kár stb.)	24	6	9
időszakos támogatás (2-12 hónap)	20	10	12
szociális étkezés (természetbeni)	10	7	9
idősek pénzbeli támogatása (karácsonyi 5.000.-)	772	803	812
Idősek napi ajándékozás (természetben)	720	802	-
szociális tűzifa (természetbeni)	80	56	102
tehetséges gyermekek támogatása	-	25	-
felsőoktatásban résztvevők támogatása (Bursa Hungarica)	-	14	15
óvodai, bölcsődei ingyenes ellátás	98	116	121
különleges étkezési igényű gyermekek étkezési támogatása	3	2	2
beiskolázási támogatás (8000.-)	382	390	424
nyári tábor (természetbeni támogatás)	191	100	250
úszás oktatás (természetbeni)	85	116	-
köztemetés	-	1	1

4. számú tábla, forrás: helyi nyilvántartás

¹ Az öregedési index az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki.

2. Lakáshelyzet

A települési családi házak száma ~1700 db. Nincs önkormányzati lakás. Az átlagos alapterület magas a településünkön. A helyi önkormányzati lakáspolitikai fő prioritása a falusi CSOK-ra épül. Sok fiatal családos települ be és újítja fel a régi kockaházakat, ami szebb településképet eredményez.

3. Nemzetiségek

A 2011. évben a népszámlálás adatai szerint a lakosság (4438 fő) 1,6 %-a vallotta magát valamely nemzetiséghez tartozónak, ami alatta marad az országos átlagnak (3,6 %). A népszámlálási adatok szerint az alábbiak szerint alakult a település nemzetiségi összetétele:

- 58 fő vallotta magát cigány, romani vagy beás nemzetiségűnek,
- 13 fő vallotta magát német nemzetiségűnek a népszámlálási statisztika szerint.

Nemzetiségi önkormányzat településünkön nem működik, nem került megválasztásra.

4. A köznevelés jelenlegi helyzete

A köznevelési feladatok ellátása a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben foglaltak szerint történik. Az önkormányzati fenntartói feladat az óvodai-bölcsődei ágazatra terjed ki. A Szirmabesenyői Napsugár Óvoda és Pöttömke Bölcsőde összehangolt működéssel biztosítja az ellátást települési szinten. Az óvodai jelentkezés teljes igényét - minden óvodakötelezett gyermek esetében – fogadni tudjuk. Önkormányzati fenntartású óvodai férőhelyek száma 150 fő, bölcsődei férőhelyek száma 26 fő. Az óvoda épületének bővítése egy csoportszobával és egyéb helyiségekkel jelenleg folyamatban lévő, befejezéséhez közeledő saját beruházásunk.

A 2020/2021. nevelési év statisztikai adata szerint (2020. 10. 01.) a helyi óvodába 125 fő gyermek jár, bölcsődei ellátásban 22 fő gyermek részesül.

Az intézmény integrált nevelést biztosít és funkciója a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátásának szakmai feladatainak ellátása.

A Szirmabesenyői Szinyei Merse Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tekintetében a Miskolci Tankerületi Központ gyakorolja a köznevelési intézmény fenntartói feladatait, azonban a színvonalas pedagógiai munka korszerű feltételeihez, az épület karbantartásához, felújításához, korszerűsítéséhez az önkormányzat nagyban hozzájárul.

A 2020/2021. tanévben 246 tanuló nevelése-oktatása történik helyben. Az általános iskolás gyermekek életét és jövőjét döntő módon meghatározó köznevelési tevékenységéről az iskola igazgatója minden évben a Képviselő-testület részére tájékoztatást ad az iskolákban folyó pedagógiai-szakmai munkáról, így abba betekintést nyer a helyi önkormányzat is.

5. Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az alapellátás részeként 2 felnőtt háziiorvosi körzetben 2 háziiorvos, 1 házi gyermekorvosi körzetben 1 gyermek háziiorvos, 2 védőnői körzetben 2 védőnő, 2 fogorvosi körzet a felnőtt-, és a gyermek fogorvosi betegeket is ellátja. A háziiorvosi sürgősségi ügyelet is működik a településen, ennek központja vagyunk.

A felnőtt háziiorvosi körzetek betegforgalma 31 244 fő/év. (I körzet: 15.492 fő, II körzet 15 752 fő) A házi gyermekorvosi körzet betegforgalma 8896 fő/év. Védőnői hálózat által gondozott családok száma 213. (I körzet: 110 család, II körzet: 103 család, 2020 évi adat)

Az alapellátást végző háziiorvosok (felnőtt és gyermek) és fogorvosok vállalkozóként végzik tevékenységüket. Az iskola-egészségügyi ellátást a gyermek háziiorvos látja el. Az iskola-egészségügyi ellátás iskolaorvosi és védőnői együttes szolgáltatásból áll, az iskolafogászat feladatait pedig a fogorvosi körzet látja el.

A védőnői munka preventív, humánus szemléletű, segítő értékrend alapján végzett családközpontú gondozás, amely az egészség megtartását, fejlesztését szolgálja. A védőnői gondozás elemei: a várandós gondozás, nővédelmi gondozás, csecsemő- és kisgyermek gondozás 0-3 éves korig, 3-6 éves korú kisgyermek gondozása, óvoda és bölcsőde

gyermekének ellátása, iskola-egészségügyi ellátás 6-18 éves korig (a középiskolai tanulmányok befejezéséig).

A primer prevenció a védőnő önállóan végzendő alapfeladata és felelőssége. A primer prevención belül a „primer egészségnevelés” is a védőnő önállóan végzendő alapfeladata.

Az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a lakosság egészségvédelmét, ezért számos olyan döntést hozott, amelyek a lakosság egészségvédelmét és a betegségek megelőzését célozza.

6. Szociális ellátórendszer

A szociális törvény határozza meg a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében az állam és az önkormányzatok által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit. A települési önkormányzat kötelező szolgáltatási feladatait 2018-tól saját intézménye által látja el.

A Szirmabesenyői Segítő Szolgálat és Konyha szolgáltatásai:

- család és gyermekjóléti szolgálat,
- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés és
- szociális konyha.

A Szolgálat minden évben részletesen beszámol a gyermekjóléti-gyermekvédelmi ellátási rendszer működéséről, az egyes elemek sajátosságairól, mutatóiról. A beszámoló adataiból látható, hogy minden szakember saját területén magas színvonalon végzi munkáját és minden résztvevő fontosnak tartja az együttműködést. Az ellátások, szolgáltatások rendszerben működnek, egymásra épülnek, egymást kiegészítik.

A bölcsőde (szervezetileg az óvodához tartozó, de gyermekvédelmi intézmény) működtetése lehetővé teszi a szülők munkába állását vagy visszatérését. A férőhelyek száma: 26 fő. A gyermekek napközbeni ellátása keretében fenntartott férőhely a három év alattiak 19 %-a részére nyújt ellátási lehetőséget (2020 évi adatok alapján).

Az ellátórendszer másik nagy csoportjába a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások tartoznak. Településünkön *nincs várólista*, minden szolgáltatást biztosítani tudunk. Az alábbi tábla mutatja be a települési adatokat a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások terén.

Szolgáltatás	2018 év.	2019 év.	2020 év.
Házi segítségnyújtás önkormányzatnál	4 fő személyi gondozott	9 fő személyi gondozott	9 fő személyi gondozott
	7 fő szociális ellátott	2 fő szociális ellátott	2 fő szociális ellátott
Szociális étkeztetés önkormányzatnál	19.328 adag	20.541 adag	25.404 adag
Család és gyermekjóléti szolgáltatás	gondozásba vett: 36 család	gondozásba vett: 46 család	gondozásba vett: 37 család
	egyszeri 145 fő	egyszeri 70 fő	egyszeri 166 fő
Szociális konyha vendég-munkahelyi és gyermekétkeztetés összesen	86.792 adag	92.997 adag	81.683 adag
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	9 fő ellátott	10 ellátott	12 ellátott

5. számú tábla, forrás: helyi nyilvántartás

A szociális alapszolgáltatásoknak az a céljuk, hogy a rászorulóknak otthonukban, megszokott közegükben kaphassák meg a számukra szükséges szolgáltatásokat és segítségeket, annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb önállósággal élhessék életüket és egyáltalán ne, vagy minél később kelljen bentlakásos otthonba költözniük. A szolgáltatások nem csak a rászorulóknak, de családtagjaiknak is segítséget nyújtanak annak érdekében, hogy elkerüljék a kirekesztődést, elszigetelődést. A szociális alapszolgáltatások szervezését - étkeztetés, házi segítségnyújtás - a Szirmabesenyői Segítő Szolgálat és Konyha végzi.

A családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevőknél az anyagi és családi problémák évek óta a legjellemzőbbek. A pszichés problémákkal küzdők száma emelkedik, gyakran évekig tart, míg az önérvényesítő képességüket oly mértékben sikerül mobilizálniuk, hogy elinduljanak a teljesen önálló életvitelben. A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások szervezését – kivéve bölcsődei szolgáltatás - szintén a Szirmabesenyői Segítő Szolgálat és Konyha végzi.

Önkormányzatunk kötelezettsége-mivel háromezernél több állandó lakos él a településen- az idősek nappali ellátásának biztosítása, (Sztv. 86.§ (2) bekezdés b.) pont) erről a Segítő Szolgálat és Konyha folyamatosan tájékoztatást ad, viszont az ellátás iránt igény nincs, de jelentkezés esetén a szolgáltatás bevezethető.

A munkatársak szakképzettsége az előírásoknak - intézményi szinten – megfelel: a szakdolgozók körében magas a szakképzettségi arány. Az intézményvezető kiemelt figyelmet fordít a folyamatos képzésre, továbbképzésre. Ő gondoskodik arról is, hogy a munkatársak a napi feladatok ellátásához szükséges jogszabályi és egyéb változásokról naprakész ismeretekkel rendelkezzenek.

A működést engedélyező és ellenőrző szerv, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal két évente teljes körű törvényességi ellenőrzést végez a szociális és gyermekjóléti ellátást biztosító telephelyeken. Az ellenőrzések során a telephelyek személyi és tárgyi feltételeit, szakmai programját vizsgálja.

A szociális szolgáltatások finanszírozása három forrásból történik: állami feladatellátásból adódóan a központi támogatások, a szolgáltatásokat igénybe vevők által fizetendő térítési díjak, és az önkormányzat saját forrása. A pénzbeli és természetbeni ellátások finanszírozása önkormányzati forrásból történik.

A szociális ellátórendszerben az önkormányzati fenntartású intézmények mellett jelentős szerepet töltenek be az egyházak. Településünkön több egyház is működtet házi segítségnyújtást, nagyon magas elátotti számmal.

Az önként vállalt feladatok a jelentkező állampolgári szükségletekre, igényekre adnak választ. Az ellátó rendszer elemei a pénzbeli és természetbeni ellátások és a szociális szolgáltatások. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Dr Csiba László Integrált Szociális Intézmény biztosítja területünkön 20 fő/év maximum kapacitással.

Összességében elmondható, hogy önkormányzatunk – időskorúak nappali ellátása kivételével – ellátja kötelező szociális feladatait, saját intézmény fenntartásával, valamint civil szervezetek, egyházak bevonásával. A nappali ellátás engedélyezett létszáma 30 fő, ami ideiglenes hatállyal, igénybevevők hiányában fel van függesztve. A Segítő Szolgálat és az önkormányzat folyamatosan monitorozza az idős lakosságot, hogy a nappali ellátás tekintetében jelentkező szükségletre azonnal reagáljon a szolgáltatás megnyitásával.

Az ellátási kötelezettséget a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv), a szociális törvény, valamint a gyermekvédelmi törvény határozza meg. Az Mötv. kötelező feladatként csak a szociális alapellátás biztosítását említi, viszont a szociális törvény és a gyermekvédelmi törvény az intézményi gondoskodás megszervezésére a települési önkormányzatokat a lakosság szám függvényében differenciált módon kötelezi.

Önkormányzati szociális és közszolgáltatást nyújtó intézmények szakmai tevékenységére ható értékek: esélyegyenlőség, szolidaritás, tolerancia.

Szirmabesenyőben megalakul és működik a Helyi Szociálpolitikai Kerekasztal, mint véleményező, döntés előkészítést segítő testület. Feladata a szociálpolitikai, illetve gyermekvédelmi tárgyú koncepciók, döntések és rendelet-tervezetek véleményezése, valamint az ellátórendszer működésével kapcsolatos értékelő-elemző feladatok megvalósítása. Másrészt a szakmai érdekegyeztetés helyi fóruma is.

6.1 Szociális helyzet szempontjából kiemelt célcsoportok jellemzői

A szociális ellátórendszer minden, a településen élő állampolgárra kiterjed. Egyes célcsoportokra az élethelyzetükből adódóan fokozottabban figyel az önkormányzat. Célzott támogatásokkal, szolgáltatásokkal segítjük a hátrányos helyzetükből fakadó következmények enyhítését. Az egyes célcsoportok sajátosságainak bemutatását az Esélyegyenlőségi programban tesszük meg.

Fokozott figyelmet igénylő célcsoportok:

- a nők,
- a mélyszegénységben élők,
- romák,
- a fogyatékossgal élő személyek,
- a gyermekek, fiatalok (ezen belül a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók),
- idősek.

Szirmabesenyő lakossága nemek szerinti bontásban:

	Lakosságszám (fő)	Nő (fő)	Férfi (fő)
2018.év	4326	2189	2137
2019.év	4308	2179	2129
2020.év	4312	2181	2131

6. számú tábla, forrás: helyi nyilvántartás

Szirmabesenyő 2020. évi demográfiai és közszolgáltatási adatainak vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságszámának 51 %-a nő (2181 fő);
- a női lakosok 19-65 éves korosztályú, tehát aktív korú aránya 49 % (1378 fő);
- regisztrált álláskereső nők aránya: 52,7 %
- közfoglalkoztatásban résztvevő nők aránya: 64 %- (25 fő);
- családsegítést igénybevevő nők aránya 69 %;

Települési bontásban adat nem áll rendelkezésre, ezért az országos statisztikán keresztül mutatjuk be a nők foglalkoztatottsági szintjét, ami azt mutatja, hogy a 15-64 év közötti egygyermekes nők foglalkoztatási rátája 70,2%, az egygyermekes apáké pedig 88,8% volt. Ez az arány a kétgyermekes nőknél 70,8%, a kétgyermekes férfiaknál 91,3%, a három vagy több gyermeket nevelők esetében az anyák foglalkoztatási rátája pedig 49,2%, a férfiaké 85,5% volt.

A fogyatékos személyek számáról adatokkal nem rendelkezünk. Esetenként kerülnek látókörünkbe, amikor valamelyik ellátást igénybe veszik.

A helyi gyermekvédelmi rendszer azért felel, hogy a gyermek legjobb érdeke érvényesüljön és biztosítva legyen a gyermekek testi-lelki fejlődése. Az ellátások, szolgáltatások elérhetők a gyermekek születésének kezdetétől. Önkormányzati cél, hogy megfelelő számú szakember és jó minőségű intézmény legyen elérhető a gyerekek és családjaik számára. A bölcsődei, óvodai intézményrendszer nyitott és felkészült a valamilyen fogyatékkal élő gyermekek korai fejlesztésére, a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakításával, a tárgyi-és személyi feltételek biztosításával.

Az önkormányzat szociális tevékenységéről szóló SWOT analízis

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt, • sokszínű, rugalmas ellátórendszer, • tapasztalt, jól felkészült és elkötelezett szakemberek, innovatív széleskörű szemlélettel, • intézmény rugalmassága, nyitottsága a tevékenységek bővítése iránt, • hatékony együttműködés egyházakkal, és az észlelő jelzőrendszerrel, • kiépült szociális alapszolgáltatási rendszer, 	<ul style="list-style-type: none"> • a szociális ellátórendszer finanszírozási nehézségei, központi költségvetési és pályázati forrás hiány, • alacsony anyagi megbecsülés és az abból adódó konfliktushelyzet, • szakmai érdekérvényesítés hiánya, • túlzott adminisztráció, • szupervízió teljes hiánya, • intézményi infrastrukturális ellátottság,

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • az ellátórendszer tudatos fejlesztése, • folyamatos szakmai képzés lehetőségének biztosítása, • civil szervezetek és egyházak fokozott bevonása a szociális szolgáltatásokba, • együttműködésekkel adódó kapcsolati tőke kihasználása, • meglévő szellemi kapacitásokból új szolgáltatások nyújtása, 	<ul style="list-style-type: none"> • a lakosság elöregedése, • a lakosság mentális állapotának romlása, • jogszabályi háttér gyakori változása, korlátozások, formális információ kérés, • szociális szakma társadalmilag alacsony elismertsége

A statisztikai adatok és a szakmai tevékenység tapasztalatai alapján az alábbi következtetéseket vonhatjuk le:

- A szociális szolgáltatást igénylők problémáinak oka leginkább anyagi természetű, de szerepel az okok között az életkorból, egészségi állapotból, családi állapot változásból vagy az egyén mentális állapotából adódó ok. Látható, hogy gyakran több elem van egyszerre jelen és köztük ok okozati összefüggés is van.
- Az idősek aránya növekszik, ezzel az egészségügyi és szociális gondozási/ápolási szükségletek nőnek, megváltoznak.
- A technológiai fejlődés befolyásolja a szükségleteket, az igényeket.
- Előtérbe kerül a szociális ellátás fenntartható fejlesztése.
- Figyelmet kell fordítani a szakmai erőforrásokra.

IV. Szirmabesenyő Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

Alapvető cél a településen élők életminőségének javítása

A középtávú célok határoznak meg feladatokat:

- 1. Az otthon biztonsága*
- 2. Felelősség egymásért*
- 3. A gyermek az első*
- 4. Tisztelet és megbecsülés*

Az önkormányzati szociálpolitikában meg kell tartani és bővíteni kell a szociálpolitikai segítség *preventív jellegét* annak érdekében, hogy megelőzzük, megakadályozzuk az olyan helyzetek, állapotok kialakulását, amelyeknek a későbbiekben veszélyeztetettséget jelenthetnek.

Folyamatosan szükséges annak áttekintése, hogy a hagyományos, megszokott ellátási formák közül melyek azok, amik jelen formájukban, minőségükben, mennyiségükben megfelelnek az állampolgári igényeknek, szükségleteknek. Folyamatosan keresni kell, hogy melyek azok, amelyek a megszokottól kissé eltérő módszerek, szemlélet alkalmazásával, még hatékonyabb, még eredményesebb segítői munkát tesznek lehetővé. Továbbra is törekedni kell a reális innovációk bevezetésére, az új, hatékony eljárások kidolgozására és bevezetésére.

A helyi szociális, gyermekjóléti élet innovációja, a minőségi szervezeti kultúra ösztönzése, a hagyományok átörökítése mellett a kreatív kezdeményezések elismerése és támogatása (pl.: önkormányzati napközis táborok, játszóházak) nagyon fontos.

A közösségépítés, többgenerációs időtöltést biztosító szabadidős-közösségi programok szervezése (farsangi forgatag, advent gyertyagyújtások stb.) a generációk közötti párbeszéd elmélyítése a lakosok aktivizálásával, motiválásával az „alulról jövő” kezdeményezések felkarolásával szintén kulcsfontosságú.

A civil társadalom megerősítése, mely révén a helyi szereplők nagyobb részt vállalhatnak a település életének, életminőségének alakításában (pl.: Fércelődők kézimunkaklub) szintén nagyon fontos. Az önkormányzat továbbra is számít a civil szféra aktív részvételére.

A pandémia időszaka új eddig még nem ismert probléma elé állította az önkormányzatot. Ennek kezelésére a helyi operatív törzs, polgármester úr vezetésével gyors, hatékony és hatásos intézkedéseket tett.

A szociális szolgáltatástervezési koncepció a társadalmi és kulturális sokszínűség lehetőségeinek fejlesztése fejezetében határozza meg a hosszú távú stratégiai célokat:

- ***Szükséges a település népességmegtartó képességének növelése.***
- ***Fontos a változatos kulturális, művelődési, szórakoztató és sport kínálat biztosítása.***

Megvalósítás módja:

Erősíteni kell azt a szociális segítő hálót, mely egyrészt az időseket segíti, másrészt az aktív idősök energiáit ki tudja használni pl. a kisgyerekes családok segítésére. Ehhez az egyház és a civil szervezetek szerepét erősíteni szükséges.

Prevenációs és rekreációs lehetőségek biztosítása, a meglévők további bővítése, fejlesztése érdekében szükséges intézkedni.

A szociális és egészségügyi intézmények korszerűsítése, fejlesztése folyamatos kell hogy legyen, ha különböző mértékben is.

A koronavírus helyzethez alkalmazkodtak az önkormányzat helyi intézményei is. A lakosság több mint a felét látta el az önkormányzat maszkokkal, biztosította az intézményekben a fertőtlenítéshez szükséges eszközöket, anyagokat.

Jövőkép:

A helyi szociális szolgáltatástervezési koncepció figyelembevételével egy olyan környezet biztosítása lehetséges, amelyben a településen lakó emberek tiszta, biztonságos, kényelmes, kellemes környezetben élhetnek, egyben prioritásként veszi figyelembe a fenntarthatóságot, az adottságainak és a lehetőségeinek innovatív kihasználását.

Küldetés:

A Szirmabesenyői Önkormányzat küldetésének tekinti, hogy az állampolgárok hétköznapijában tapasztalható legyen az életminőség javításához hozzájáruló élhető környezet folyamatos fejlesztése.

Alapvető célok:

- Integrált szemlélet a tervezés, a fejlesztés és az üzemeltetés területén.
- Nyitottság az értékek védelme és megteremtése érdekében.
- Befogadó, élhető, fenntartható és biztonságos, zöld és családi környezet kialakítása.
- Magas színvonalú szolgáltatások nyújtása az itt élőknek.
- Partnerség, együttműködés minden területen.

1. Az otthon biztonsága

Konkrét cél: a lakhatás minőségének javítása.

Célcsoport: településen élő állampolgárok, kiemelten a szociálisan rászorultak.

Feladat: Megvizsgáljuk a lakhatási támogatási rendszer működését (pl: lakásfenntartási támogatási rendszere). Az önkormányzat legyen partner a lakhatási lehetőségek bővítése területén.

2. Felelősség egymásért

Konkrét cél: a szociális ellátó rendszer hatékonyságának folyamatos javítása.

Célcsoport: szirmabesenyői lakosok, kiemelten a szociálisan rászorultak.

Feladat: A szociális ellátórendszert igazítsuk a folyamatosan változó igényekhez.

Intézkedés módszere: A szociális ellátórendszernek több követelménynek kell megfelelnie: az alacsony jövedelmű családok számára, a különböző élethelyzetekből (betegség, lakhatás, időskor, magány, gyermeknevelés, családi helyzet stb.) fakadó nehézségek kezelésére is támogatást kell, hogy tudjon nyújtani. Tekintettel arra, hogy egy család helyzetét számos körülmény befolyásolhatja közvetlenül és közvetetten is, ezért évente vizsgáljuk az ellátó rendszer elemeit, az egyes intézkedések hatását, eredményességét.

Határidő: 2021. szeptember 30., majd folyamatos

Résztevők: Szirmabesenyő Nagyközség Önkormányzata, Szirmabesenyői Segítő Szolgálat és Konyha, Szirmabesenyői Napsugár Óvoda és Bölcsőde, Helyi Szociálpolitikai Kerekasztal.

Elvárt eredmény: szükség esetén a helyi önkormányzati rendelet módosítása.

3. A gyermek az első

Konkrét cél: gyermeket nevelő családok életminőségének javítása

Célcsoport: a településen élő iskolás korú gyermekek

3.1. A családok segítése az iskolakezdési időszakban, enyhítve ezzel a minden család számára magas iskolakezdési költségeket.

A szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása érdekében programok indítása.

Tapasztaltuk, hogy lakókörnyezeti közösségépítő programok szervezésével elősegíthető a különböző szociális helyzetben élő emberek összehozása, a köztük lévő kapcsolatok kialakítása majd elmélyítése és a szolidaritás erősítése egyaránt.

Határidő: folyamatos

Résztevők: Szirmabesenyő önkormányzati intézményei kiemelten a Szirmabesenyői Petőfi Sándor Művelődési Ház.

Elvárt eredmény: programok, rendezvények szervezése, együttműködési formák kialakítása. Továbbfejlesztjük a hátrányos helyzetű családok számára a „családmenedzseri” támogatás rendszerét.

3.2 A hátrányos helyzetű családok számára a „családmenedzseri”, családtámogatás rendszerének további fejlesztése.

Intézkedés módszere: A hátrányos helyzetű családok problémáinak feltérképezéséhez és a rendszerszemléletű szociális segítség gyakorlati megvalósításához szükséges ismeretek, készségek fejlesztése. Ezért szükséges a családsegítő folyamatos képzése, érzékenyítése. Az elérhető támogatások közvetítése a segítségre szoruló családok felé állandó napi feladat kell,

hogy legyen. Hatékonyabb együttműködés kialakítása szükséges a családsegítő és a családok segítésében közreműködő jelzőrendszeri szakemberek között. A hátrányos helyzetű családoknál feltérképezett problémák megoldására hatékony eljárások kidolgozása történhet a már meglévő szakmai szabályozó anyagok alapján.

Határidő: folyamatos

Résztevők: intézményvezetők, jelzőrendszeri tanácsadó/felelős, családsegítők,

Elvárt eredmény: strukturált problémafeltárás, a családok rendszerezett problémáinak mielőbbi enyhítése/megoldása, hatékonyabb együttműködés a család segítésében közreműködő szakemberek között.

3.3 A napközbeni ellátások, az óvodai férőhelyek mennyiségi és minőségi mutatóinak rendszeres vizsgálata.

Intézkedés módszere: A területi demográfiai mutatókat minden évben elemezzük, figyelembe vesszük. A két érintett célcsoport a 0-3 éves, a 3-6 éves korú gyermekek. A tendenciák alapján vizsgáljuk a bölcsődei és az óvodai férőhelyek számát.

Határidő: évente

Résztevők: Szirmabesenyői Napsugár Óvoda és Pöttömke Bölcsőde

Elvárt eredmény: igényeknek megfelelő kapacitással működjön az intézmény.

3.4 nyári napközis táboraink programjának megtartása és lehetőségek szerint fejlesztése.

Intézkedés módszere: Tapasztaljuk, hogy a gyerekeknek a nyári táborok életre szóló élményeket nyújtanak, barátságok kötődnek, új dolgokat próbálhatnak ki. Sok szülő nem tudja megoldani a teljes nyári időszakra a gyerekefelügyeletet, ennek oka leginkább a kínált, nem önkormányzati táborok piaci ára, ami megterhelő a családok számára. Önkormányzatunk célja kettős: aktív és sokszínű programok szervezése és megfizethető áron történő szolgáltatás nyújtása. Azoknak a szülőknek, akik család anyagi helyzete miatt nem képesek kifizetni a tábort, szociális támogatást nyújtunk.

Határidő: 2021. június 15-től, iskolai szünetben

Résztevők: helyi pedagógusok és a családsegítő szolgálat

Elvart eredmény: új programok, szabadidő hasznos eltöltése a település általános iskolás korú gyermekeinek.

3.5 Az iskolai szünetekben a rászoruló gyermekek számára az étkezést térítésmentes biztosítása.

Intézkedés módszere: A hátrányos- és halmozottan hátrányos gyermekek részére az iskolai szünet idejére eső valamennyi munkanapon étkeztetést szervezünk. A jogszabály a hátrányos- és halmozottan hátrányos gyermekek részére teszi ezt térítésmentessé. Egyéb esetekben megvizsgáljuk, hogy a személyi térítési díj fizetése mit jelent a valamilyen okból nehéz helyzetben élő családok számára.

Határidő: 2021. május 30., majd folyamatos

Résztevők: helyi önkormányzat és szociális konyha

Elvart eredmény: gyermekek étkezési ellátásának színvonala emelkedik.

4. Tisztelet és megbecsülés

4.1 Konkrét cél: Az idősek életminőségének folyamatos javítása.

Célcsoport: szépkorúak.

Intézkedés módszere: anyagi és természetbeli támogatások nyújtása. Idősek napja rendezvény megtartása, szépkorúak polgármesteri köszöntése.

Határidő: folyamatos

Résztevők: helyi önkormányzat és szociális intézmény

Elvart eredmény: szépkorúak életszínvonala emelkedik, segítünk szabadidejük hasznos és értékes eltöltése érdekében.

4.2 A fiatal és idősebb generációk közös programjainak támogatása.

Intézkedés módszere: A mindennapi gyakorlatban is élő, családi kapcsolatoknak igen nagy szerepe van az idősök mentális egészségében, pozitív közérzetében. Így kiemelt figyelmet fordítunk azokra a programokra, rendezvényekre, melyek az idősök életmódját javító, társadalmi kötelek kialakítását, erősítését segítik elő. Az ún. generációs találkozások lehetőségeit bővítjük.

Határidő: folyamatos

Résztevők: önkormányzat,-művelődési ház, szociális intézmény

4.3 A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése.

Intézkedés módszere: Önálló, független életvitelt támogató megoldás a jelző rendszeres házi segítségnyújtás szervezése. Engedélyezett keret létszám: 20 fő. Az önkormányzat továbbra is átvállalja a törvényben előírt személyi térítési díjat minden szirmabesenyői igénybevevőtől a keretlétszámig.

Határidő: folyamatos

Résztevők: önkormányzat, szociális intézmény,-jelzőrendszeres házi segítségnyújtó szolgálat

Elvart eredmény: az idősök biztonságának növelése saját otthonukban.

A fejlesztések és intézkedések monitoringja

A szolgáltatástervezési koncepció gyakorlati megvalósítása a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások mennyiségének és minőségének, a szolgáltatások sokszínűségének fejlődését segíti. Az egyes intézkedések az egyének problémáira úgy keresnek megoldást, hogy az teljes körű segítséget adjon az életkörülményeinek javításához.

Az intézkedések a szociális biztonság megteremtését erősítik. Kiindulási pont a prevenció, amely a kedvezőtlen, káros következményekkel járó élethelyzetek kialakulásának megelőzését jelenti. A differenciált és egyénre szabott szociális szolgáltatások szervezése

biztosítja, hogy a szolgáltatások valóban a valamilyen okból hátrányos helyzetű személyekhez jussanak el.

A koncepcióban a megvalósítás nyomon követésének alapelveit és a célkitűzések megvalósulását mérő mutatókat jelöltünk meg, az elvárt eredmények címén.

Az intézkedések végrehajtása során az alábbi elvekre építünk:

Partnerség: Az együttműködés az intézmények és különböző ágazatokhoz tartozó szakemberek között, valamint a civil szervezetek és egyházak között zajlik. Valljuk, hogy a helyi szociális szolgáltatások folyamatos monitoringozása hozzájárul a szolgáltatások minőségének javításához, ami pozitív hatást gyakorol mind az ellátást igénylők, mind pedig a szociális szakemberek számára. A különböző gondozási formák egymásra épülése, a szervezeti struktúrák összehangolása, valamint a szolgáltatások egy intézménybe szerveződése az erőforrások optimális kihasználását és a hiányok pótlását teszi lehetővé. Továbbá hatékonyabban szolgálja a társadalmi integrációt, információáramlást és az összetartozást.

Átláthatóság: A feladatok megvalósítása, nyomon követése és értékelése során biztosítani fogjuk. Az értékelések, beszámolók összefoglalóját nyilvánosságra hozzuk.

Rugalmasság: A folyamatos értékelés segítségével tekintettel tudunk lenni a gyorsan változó külső és belső körülményekre, demográfiai és szociológiai trendekre. Rendszeresen vizsgáljuk a célok, a hozzákapcsolt eszközök- és az indikátorrendszer összhangját a külső és belső környezet változásaival, illetve a szociális intézményrendszer alkalmasságát a célok megvalósítására.

Szirmabesenyő, 2021. február 11.

Fedorné Karmanóczy Zita

Szirmabesenyői Segítő Szolgálat és Konyha
intézményvezető

